

Rok 2013

Celosvětové události

V únoru se papež Benedikt XVI. vzdal ze zdravotních důvodů své funkce. Stal se tak prvním papežem za posledních téměř 700 let, který se rozhodl rezignovat. Dne 13. března pak stanul v čele katolické církve Jorge Mario Bergoglio. Přijal jméno František, po světcích z Assisi. Opakovaně zdůraznil, že František z Assisi je pro něj vzorem a zároveň programem. "Sníl o chudé církvi, která by se starala o ostatní, aniž by myslela na sebe," řekl František o svém jmenovci a dal tak symbolicky najevo, jak si představuje budoucí působení církve: jejími prioritami mají být skromnost, soucit, solidarita a pomoc potřebným.

Sportovní maraton, který se konal 15. dubna v Bostonu, se zapsal do dějin jako jeden z nejhorších teroristických útoků roku 2013. Podomácku vyrobené bomby, jimiž na účastníky maratону zaútočili bratři Tamerlan a Džochar Carnajevové, zabily tři lidi a téměř 300 jich zranily.

8. listopadu udeřil na Filipíny supertajfun Haiyan, podle některých zdrojů vůbec nejsilnější tajfun, jaký kdy zasáhl pevninu. Živel neúprosně ničil vše, co mu přišlo do cesty - domy, města, a především lidské životy. Zabil přes 5000 lidí a čtyři miliony jich připravil o domov.

Bývalá britská premiérka a jedna z nejmocnějších žen 20. století Margaret Thatcherová zemřela ve věku 87 let na mozkovou mrtvici. V tomto roce v prosinci zemřel také Nelson Mandela. Stal se symbolem boje proti rasové segregaci, byla také prvním černošským prezidentem Jihoafrické republiky. Zemřel ve věku 95 let v rodinném kruhu.

Dne 22. července se britskému princovi Williamovi a jeho manželce Catherine narodil první syn. Malý princ byl pokřtěn jako George Alexandr Louis a stal se třetím v linii nástupnictví na britský trůn, po svém otci Williamovi a dědečkovi princovi Charlesovi.

Celostátní události

V lednu vyhlásil prezident České republiky Václav Klaus ve svém novoročním projevu částečnou amnestii.

V české republice proběhly první přímé volby prezidenta. V prvním kole prezidentských voleb uspěli Miloš Zeman (24 %) a Karel Schwarzenberg (23 %). Volby se účastnilo 61,31 % voličů. Následovalo druhé kolo prezidentských voleb dne 25. a 26. ledna, ve kterém zvítězil Miloš Zeman. Druhé prezidentské období Václava Klause skončilo 7. března. Funkce hlavy státu se ujal 8. března první přímo zvolený prezident České republiky Miloš Zeman, ve Vladislavském sále Pražského hradu na společné schůzi obou komor Parlamentu České republiky složil Ústavou předepsaný prezidentský slib.

V červnu došlo v Českém středohoří k sesuvu půdy, který těžce poškodil výstavbu nedokončené dálnice D8, těžce poškozena byla i vedlejší železniční trať. Tím se výstavba dálnice D8 zastavila až do vyšetření důvodu sesuvu.

V červnu propukla kauza Nagyová, policisté z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie České republiky vtrhli na Úřad vlády a zasahovali také na dalších místech. Bylo zatčeno 7 vysokých politických předáků včetně Jany Nagyové. Následně byla na 6 z nich uvalena vazba. Šlo o

jeden z největších mezinárodních vnitropolitických skandálů od listopadu roku 1989. Premiér Petr Nečas podal demisi a odstoupil i z čela ODS. Novým předsedou vlády České republiky byl jmenován Jiří Rusnok.

V červenci jmenoval prezident České republiky Miloš Zeman novou vládu České republiky. Proběhlo historicky první hlasování o žádosti o rozpuštění Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, hlasování bylo neúspěšné. V srpnu proběhlo historicky druhé hlasování o žádosti o rozpuštění Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Pro hlasovalo 70 % z celkového počtu 200 poslanců, minimální Ústavou ČR předepsané kvórum činilo 60 % . Vzápětí podepsal prezident Miloš Zeman rozpuštění Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a vyhlásil termín předčasných voleb na 25. a 26. října 2013. Šlo o první české volby do Poslanecké sněmovny PČR od roku 1990, které se uskutečnily na podzim. Vítězem se stala ČSSD.

Hospodaření obce

V tomto roce obec hospodařila s příjmy ve výši 2 163 230 Kč a výdaji 7 690 974 Kč. Na rok 2014 byl v prosinci letošního roku schválen rozpočet ve výši 6 493 200 Kč na straně příjmů a ve výši 2 092 300 Kč na straně výdajů . Tím se vyrovnává letošní výsledek hospodaření díky dotaci na opravu místních komunikací. Hospodaření obce bylo v tomto roce vyrovnané, v příjmech není uvedena dotace na opravu místních komunikací, protože byla obci proplacena až v roce 2014. Na podzim tohoto roku ještě obec stihla požádat prostřednictvím místní akční skupiny Šumperský venkov o dotaci na dětské hřiště. Stávající herní prvky, které byly pořízeny v rámci dotace na opravu místních komunikací, jsou nedostačující. Pokud nám bude dotace ve výši 249 000 Kč přidělena, budeme mít krásné dětské hřiště s herními prvky, fotbalovými brankami a volejbalovým hřištěm v celkové ceně 363 000 Kč. .

Hospodářský život

Nájemce kulturního domu měl nájemní smlouvu na tuto budovu uzavřenu na dobu určitou – do konce roku 2013. Byla vyvěšena nová nabídka pronájmu kulturního domu. Přihlásili se dva zájemci, současný nájemce a jeden občan z Hraběšic. Zastupitelé se shodli, že se stávajícím nájemcem jsou spokojeni, o kulturní dům se dobře stará, udržuje budovu v pořádku, nájem platí řádně a včas. Proto byl kulturní dům opět pronajat stejnému nájemci, a to na dobu neurčitou s půlroční výpovědní lhůtou.

Bylo obnoveno osvětlení kostela. Kostel je krásně opravený a byla by škoda, kdyby na něj v noci nebylo vidět. Přitom reflektor zajišťující osvětlení zde byl, ale nebyl používán. Po mírné opravě a výměně žárovky se opět rozzářil a velmi zpříjemnil večery uprostřed obce. Rozsvěcuje se zároveň s veřejným osvětlením v obci a také zároveň s ním se zhasíná. Takto osvětlený kostel je vidět až ze Zábřehu.

Po ložské těžbě byla zalesněna paseka nad chatovištěm v Krásném a dosazeny stromky po nahodilé těžbě tamtéž. Vytěžený les byl hojně podrostený mladými stromečky, především buky, proto stačilo pouze na prázdná místa dosadit smrky.

V tomto roce konečně proběhl soud s Lesy ČR o lesy nad sjezdovkou ve prospěch obce Hraběšice. Byla to skvělá zpráva, ale Lesy ČR se odvolaly, takže stále nemůžeme v tomto lese hospodařit a přitom by to bylo nutně potřeba. Tak snad odvolací soud rozhodne stejně.

Do pracovního poměru byla přijata nová pracovnice z úřadu práce, je to občanka z Hraběšic a bude provádět údržbářské práce dle potřeby a úklid na obecním úřadě a na rekreačním zařízení Klášter.

Výstavba obce

Obec získala dotaci ze Státního zemědělského intervenčního fondu na opravy všech místních komunikací ve výši 4 350 000 Kč. Celkový rozpočet akce je 5 850 000 Kč. Vlastní zdroje obce činily 1 500 000 Kč. Velkou nevýhodou této dotace byla nutnost přijmout úvěr ve výši poskytnuté dotace, to je ve výši 4 350 000 Kč, protože tak velkou částku obec nemá, má pouze vlastní podíl na celkových nákladech ve výši 1 500 000 Kč na bankovním účtu. Aby obec mohla platit průběžné faktury, musí se zadlužit. V lednu proběhlo výběrové řízení na zhotovitele, přihlásilo se 14 zájemců, kteří podali v termínu své nabídky podle zadání obce. Ze 14 přihlášených zájemců bylo vyřazeno 6 nabídek z důvodu, že nesplňovaly kritéria vyhlášená ve výběrovém řízení. Zbývajících 8 zájemců bylo seřazeno podle výše nabízené ceny za zhotovení díla. Nejnižší cenová nabídka byla od firmy z Tachova, ale protože výběrová komise zjistila, že je na tuto firmu podána žaloba jako na firmu, která neplní své závazky a bylo s ní zahájeno insolvenční řízení, tak i přes jejich vyhrožování obci žalobou byla vybrána druhá nejlevnější firma a to STRABAG, a.s. pracoviště Šumperk. V dubnu bylo předáno staveniště, v srpnu byla stavba ukončena. Spolupráce s firmou Strabag byla vynikající, místní komunikace včetně souvisejících staveb byly opraveny perfektně. Stavební dozor prováděl osobně projektant stavby, firma Cekr, s.r.o., Šumperk. Samotné vyúčtování dotace bylo poněkud problematické, protože při kontrole pracovníkem SZIF Olomouc došlo omylem k započítání vydlážděné plochy před kulturním domem. Po dlouhých jednáních a dokazování, že metry souhlasí a dokonce i po podání odvolání proti rozhodnutí o krácení dotace o téměř 500 000 bylo vyúčtování zdárně ukončeno a dotace převedena na účet v plné výši.

Podle novely zákona o odpadech bude povinností obce zajistit v obci likvidaci bioodpadu. Byl vyhlášen dotační titul na pořízení kompostérů do každé domácnosti. Dotace činila 90 % pořizovací ceny kompostérů, 10 % ceny mělo být hrazeno z vlastních zdrojů obce. Spolu s kompostéry bylo možno pořídit i drtičku bioodpadu. Zastupitelstvo rozhodlo, že do každé domácnosti obec zakoupí jeden kompostér, 6 velkých kompostérů potom bylo pořízeno pro potřebu obce. Dále byl pořízen drtič zahradního odpadu. S občany, kteří měli o kompostéry zájem, byla sepsána smlouva o výpůjčce kompostéru s tím, že kompostér jim byl na dobu 10 let pouze zapůjčen, po 10-ti letech se stane jejich majetkem. V případě odstěhování do 10 let byla povinnost kompostér obci vrátit. Tak zněla jedna z podmínek pro přidělení dotačního titulu. Našli se takoví občané, kteří o kompostér neměli zájem, takže zbylé kompostéry byly uloženy na obci s tím, že budou postupně přidělovány nově nastěhovaným občanům.

Byl vypracován nový pasport místních komunikací včetně dopravního značení. Nově opravené komunikace si vyžadovaly také úpravu dopravního značení, některé značky byly staré a již neplatné a také už ztratily význam pro dané umístění. Současně bylo umístěno dopravní zrcadlo při výjezdu z palírny, protože je to pro zákazníky palírny při jejich výjezdu velmi nepřehledné a nebezpečné místo.

Na konci roku se dostavila na obecní úřad kontrola z Ministerstva vnitra. Bylo to na udání, kontrola kontrolovala výkon samostatné působnosti obce a nakonec se ukázalo, že byla velkým přínosem pro starostku i účetní. Kontroloři upozornili na to, co by se mohlo dělat jinak a lépe, ale žádné závažné nedostatky nenašli.

Kulturní dění v obci

V únoru se opět uskutečnil hasičský ples, který pořádalo občanské sdružení Hasičů. Účast nebyla velká, ale lidé se bavili dobře, vydrželi až do časných ranních hodin v neděli. Je velmi smutné, že v Hraběšicích byla v minulosti evidována jedna akceschopná hasičská jednotka, která zde dokonce pořádala závody v hasičské dovednosti, ale v současné době je vše jinak. Na poradě starostů v Šumperku byla starostka upozorněna, že je hraběšická hasičská jednotka neakceschopná, neplní si své povinnosti spočívající v účasti na školení a přeškolení jejich členů. Starostce bylo na této poradě uloženo, aby celou situaci řešila. Pokud se situace nezmění, bude nutno, aby se obec Hraběšice sloučila v souladu se zákonem s jinou akceschopnou jednotkou. Podle zákona musí být smlouva uzavřena s jednotkou v obci sousedící katastrem s naší obcí, což je pouze Sobotín, Vikýřovice a Nový Malín. Na zastupitelstvu obce bylo toto téma prodiskutováno a bylo dohodnuto s předsedou občanského sdružení hasičů a současně s velitelem bývalé hasičské jednotky, že se pokusí znovu jednotku postavit. Bylo by skvělé, kdyby se to podařilo, hasiči zde měli jednotku od války a bohužel díky postupnému odcházení mladých z Hraběšic si nemohli stávající hasiči vychovat následovníky. Opět se na obci podepsalo to, že byla vyhlášena jako rekreační oblast města Šumperka, byl zde zákaz stavění rodinných domů, povoleny byly pouze chaty, takže mladí lidé byli nuceni odcházet žít jinam.

V květnu proběhly již podruhé jarní slavnosti spojené se stavěním májky. Místní děti opět nacvičily divadelní představení s názvem: Jak indián Pípsil spal a spal. Divadlo mělo velký úspěch. Dále na těchto slavnostech vystoupil žonglér, děti se mohly projet na koni, vydovádět se na skákacím hradě, vystoupit do věže kostela s vyhlídkou do údolí. Celé odpoledne k poslechu hrála skupina „Shodou okolností“. Večer byl zapálen oheň a děti měly možnost si opékat na ohni špekáčky.

V rámci těchto jarních slavností byla otevřena obecní knihovna, která byla v obci zrušena koncem 70 let minulého století. Knihy do knihovny byly pořízeny z různých pozůstalostí a darů. Je zde zastoupený veškerý žánr od světové literatury, detektivek, románů či historických knih jak pro děti, tak i pro dospělé. Knihovnici zatím bude dělat v rámci úředních dnů starostka a účetní. Na těchto slavnostech byla také otevřena dětská klubovna v budově obecního úřadu. Bývalý obchod v přízemí byl nevyužitý, proto se vystěhovaly regály a prodejní pulty, koupil se koberec, děti si sehnaly nábytek a vznikla klubovna, kde mají místní děti své místo, mohou se zde scházet v zimě či v případě špatného počasí po celý rok. Do této klubovny jim obec také zakoupila různé výtvarné potřeby, stolní hry a stolní fotbal.

Společně s kácením máje proběhla na koci května také oslava dětského dne. Po skácení máje děti hrály různé hry, večer opékaly hady na ohni a také špekáčky.

Poslední den v srpnu se uskutečnilo rozloučení s prázdninami. Pro děti byla připravena zábavná orientační hra po Hraběšicích, ve které mohly děti soutěžit jako jednotlivci nebo dvojice. Na závěr opět nechyběl táborák spojený s opékáním.

V říjnu se uskutečnily na místním hřišti zkoušky loveckých psů. Jednalo se o zkoušky honících psů – barvářů. Sešli se zde myslivci z celé republiky. Psi měli vyznačenou trasu po lese, kde plnili zadané úkoly. Při jejich splnění jim bylo přiděleno osvědčení – nebo spíše jejich majitelům.

Jako už tradičně proběhl v Hraběšicích Mikuláš, který se dostavil spolu s anděly. Místní děti opět nacvičily divadlo – divadelní pohádku Dva tovaryši. Divadlo mělo velký úspěch, sál kulturního domu

byl plný, lidé stáli kolem stěn a potlesk nebral konce. Po divadle se dostavil Mikuláš s doprovodem, rozdál dětem dárky a zase se s dětmi na rok rozloučil.

Proběhla také tradiční předsilvestrovská zábava, která ani v tomto roce nemohla chybět. Pořádá ji nájemce kulturního domu každoročně, schází se zde chataři a chalupáři i místní občané. Hudba hrála až do ranních hodin, zábava se všem líbila, sál byl plný k prasknutí.

Počasí v průběhu roku

Konec ledna byl velmi mrazivý, teploty se pohybovaly kolem -20 stupňů, mráz ještě zesiloval vítr, který občas přecházel až ve vichřici. Začátkem března se nezvykle rychle oteplilo, aby v polovině března spadla teplota opět k -20 stupňům pod nulou. Březen a duben v tomto roku trhaly teplotní rekordy ať už co se tepla nebo mrazu týká. V dubnu byla naměřena dokonce nejchladnější teplota za 100 let, na konci dubna naopak teplota přecházela až do tropických veder. Koncem května jsme se probudili do mrazivého rána, takže všechno, co rašilo a rostlo, pomrzlo. Červen se držel teplotně na normálu, také více přšelo, ale první noc v červenci byla opět mrazivá. Celé léto bylo teplé, září deštivé a už v říjnu přišly první mrazy.

Obyvatelstvo

K 31.12.2013 bylo v obci registrováno celkem 146 obyvatel, proti roku 2012 přibýlo 6 obyvatel. Na podzim proběhly volby do parlamentu ČR. Ve volebních komisi zasedli zástupci ODS, KSČM a KDU.ČSL, čtvrtého člena volební komise navrhla obec.

Informace o činnosti kronikáře v obci

Na půdě na faře v Hraběšicích jsem našla náskres kostela svatého Filipa a Jakuba v Hraběšicích. Jedná se o starý náskres a k němu byl přiložen soupis či jakýsi inventární list vybavení tohoto kostela z roku 1948. Dá se předpokládat, že se jedná o soupis napsaný při převádění majetku z rukou církve do rukou státu. Je zde uvedeno, že kostel byl postaven v roce 1818 – 1824, sloh románský, presbytář a loď byly postaveny 18918 – 1824, věž kostela stavěna 1844 – 6. Posledně vymalován byl v roce 1925. Vlastníkem je Římskokatolická farní obec Hraběšice – Šentál. Stavební materiál kámen a pálená cihla, střecha břidlice, klenba válená, 3 malovaná okna, jedna věž s malým zvonem asi 20 kg těžkým z roku 1736 od Jana Antoína Beera z Olomouce, staré věžní hodiny na váhy. V kostele jsou 2 oltáře, jeden hlavní a jeden vedlejší, materiál dřevo, bez jakékoliv umělecké hodnoty. Cenné sochy v kostele nejsou. Varhany rok stavby 1903, stály 2 200 K, mají 7 rejstříků, pohon obyčejný šlapací. Autor C.Neusser, Nový Jičín. Kazatelna dřevo bez jakékoliv umělecké ceny. Křtitelnice kámen a dřevo bez umělecké ceny. Křížová cesta jsou obyčejné obrazy bez jakékoliv umělecké ceny. Cenné obrazy v kostele nejsou, jiné cenné předměty v kostele také nejsou. Výzdoba stěn a stropu obyčejná bez jakékoliv zvláštnosti. Podlaha obyčejný kámen. V roce 1938 zavedena elektrika. Památkově není chráněn. Z hlediska uměleckého a historického nemá zvláštních pozoruhodností. Jen zvon a hodiny stojí za památkovou ochranu. Tento popis kostela vyplňoval technický znalec ONV společně s místním faráře Maitnerem. Zaujalo mě to hlavně proto, že při generální opravě kostela v roce 1990 bylo vytýkáno správci kostela – farnosti Šumperk, že oltář a vybavení kostela, které bylo zničené

červotočem a rozpadalo se, mělo historickou cenu a vše se údajně spálilo. Nevím, jestli se spálilo, ale vím, že červotoč je v kostele dodnes a já jeho stopy zametám pod kůrem i v sakristii. A jsem moc ráda, že vyhozené věci skutečně neměly žádnou historickou hodnotu, snad pouze osobní ve vztahu k místním věřícím. O kostel se zcela zjevně až do roku 1991 nikdo nestaral, vymalován byl v roce 1925, což bylo v roce 1991 už 66 let.